

УДК 342.9:351.741(477)

А.О. Буличев,кандидат юридичних наук, начальник відділу
ДНДІ МВС України, м. Київ,**Л.М. Доля,**кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
начальник відділу
ДНДІ МВС України, м. Київ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ В СИСТЕМІ МВС УКРАЇНИ

Статтю присвячено питанням сучасного стану корупції в Україні, нормативно-правового регулювання протидії корупції в системі МВС України. Розглядаються завдання та функції уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції МВС та центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовує та координує Кабінет Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, а також Комісії з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2017 рік.

Ключові слова: корупція, антикорупційне законодавство, уповноважені підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції, Антикорупційна стратегія, антикорупційна програма, оцінка корупційних ризиків.

Статья посвящена вопросам современного состояния коррупции в Украине, нормативно-правового регулирования противодействия коррупции в системе МВД Украины. Рассматриваются задачи и функции уполномоченных подразделений (лиц) по вопросам предотвращения и выявления коррупции МВД и центральных органов исполнительной власти, деятельность которых направляет и координирует Кабинет Министров Украины через Министра внутренних дел, а также Комиссии по оценке коррупционных рисков и мониторинга выполнения антикоррупционной программы Министерства внутренних дел Украины на 2017 год.

Ключевые слова: коррупция, антикоррупционное законодательство, уполномоченные подразделения по вопросам предотвращения и выявления коррупции, Антикоррупционная стратегия, антикоррупционная программа, оценка коррупционных рисков.

Paper is devoted to the issues of the current state of corruption in Ukraine, the state of regulation of counteraction to corruption in the MIA system of Ukraine. The tasks and functions of authorized departments (persons) on issues of prevention and detection of corruption of MIA and central executive authorities whose activities are directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine via the Minister of Internal Affairs of Ukraine, as well as the Commission for the evaluation of corruption risks and monitoring of the implementation of the Anti-corruption Program of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine for 2017 are considered.

Keywords: corruption, anti-corruption legislation, authorized departments on issues of prevention and detection of corruption, Anticorruption Strategy, anticorruption program, assessment of corruption risks.

Сьогодні, як і протягом майже тридцяти років поспіль, починаючи з 90-х років минулого сторіччя, протидія корупції, поза сумнівом, – одна з найактуальніших проблем нашої держави. Україна за весь цей час так чи інакше прагнула подолати це явище. Розроблена та діє система заходів протидії корупції, створена та вдосконалюється нормативна база щодо протидії корупційним правопорушенням та злочинам, пов'язаним з корупцією (з 2006 року Україна приєдналася до групи країн по боротьбі із корупцією (GRECO), у зв'язку з чим розвиток антикорупційного законодавства в Україні розвивається в напрямі адаптації до загальноєвропейських норм і стандартів антикорупційної політики), створені інституції з протидії корупції (хоч деякі з них і знаходяться на стадії становлення, наприклад, Державне бюро розслідувань), запроваджено систему е-декларування.

Законодавча база з протидії корупції в Україні налічує сьогодні більше 100 законів України, указів, розпоряджень Президента України, постанов Кабінету Міністрів України, галузевих нормативних документів, як базових для усіх сфер соціального життя, так і тих, предметом яких є окрема галузь національної економіки чи певна сфера суспільних відносин.

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють питання у сфері запобігання та протидії корупції є: Конституція України, Конвенція ООН проти корупції (ратифікована Законом України від 18 жовтня 2006 року № 251-V), Кримінальна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікована Законом України від 18 жовтня 2006 року № 252-V), Цивільна конвенція Ради Європи про боротьбу з корупцією (ратифікована Законом України від 16 березня 2005 року № 2476-IV), Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Господарський кодекс України, Закони України: “Про запобігання корупції”, “Про Національне антикорупційне бюро України”, “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки”, “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення”; “Про державну службу”, постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 265 “Про затвердження Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки” тощо.

У сфері протидії корупції було прийнято 2 концепції боротьби з корупцією (Концепція боротьби з корупцією на 1998–2005 роки, затверджена Указом Президента України від 24 квітня 1998 року № 367/981; Концепція подолання корупції в Україні “На шляху до доброчесності”, схвалена Указом Президента України від 11 вересня 2006 року № 742/20062), 4 загальнодержавні програми боротьби з організованою злочинністю і корупцією (Національна програма боротьби з корупцією, затверджена Указом Президента України від 10 квітня 1997 року; Державна програма боротьби із злочинністю, затверджена постановою Верховної Ради України від 25 червня 1993 року; Комплексна програма профілактики злочинності на 2001–2005 роки, затверджена Указом Президента України від 25 грудня 2000 року; Комплексна програма профілактики правопорушень на 2007–2009 р., затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 року № 1767, якими були передбачені профілактичні заходи протидії корупції); 2 Національні антикорупційні стратегії (Національна антикорупційна стратегія на 2011–2015 роки, Антикорупційна стратегія на 2014–2017 роки, затверджена Законом України “Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014–2017 роки” № 1699-VII); Концепція боротьби з організованою

злочинністю, схвалена Указом Президента України від 21 жовтня 2011 року № 1000/2011.

Отже, правова система протидії корупції в Україні створена і ґрунтується на великій кількості нормативно-правових актів. Проте закони у сфері протидії корупції сьогодні працюють малоефективно. Антикорупційні заходи, які здійснювались упродовж останніх років, відчутних результатів не дали і ефективної протидії корупції, такого досвіду, який накопичений в інших країнах світу, в нашій державі ще немає.

До того ж масштаби корупції збільшилися. Така ситуація значною мірою стала наслідком того, що протидія корупції здійснювалася безсистемно. Головні зусилля витрачались на окремі корупційні прояви, а не на усунення причин і умов, що сприяють їм. Звичайно, недосконалість антикорупційного законодавства, його безсистемність, необґрунтованість та непродуманість деяких положень є причиною неефективної антикорупційної діяльності. Але слід зауважити, що це не головна причина. Переважним чином проблема полягає не в недосконалості законодавчої бази стосовно протидії корупції, а в її неефективному застосуванні.

Про рівень корупції в Україні свідчать дані Transparency International, згідно з якими наша держава посіла 131 місце зі 176 країн світу, розділивши його з Казахстаном, Росією, Непалом та Іраном [1].

В Україні існує системна корупція. Вона стала невід'ємною частиною всієї системи державної влади і управління. Корупція в Україні глибоко укорінилася не тільки в економічній та соціально-культурній сферах, а й у державних органах, у тому числі правоохоронних, які за своїм функціональним призначенням повинні запобігати та протидіяти проявам корупції.

Саме тому корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією, вчинені в системі МВС¹, викликають найбільше обурення суспільства.

Про факти вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, свідчать статистичні дані Звіту про стан протидії корупції, згідно з якими кількість осіб органів внутрішніх справ², які вчинили кримінальні корупційні правопорушення, помітно зростає. Так, у 2014 році їх кількість становила 193 особи, у 2015 році – 248 осіб, у 2016 році – 283. Крім основних, до засуджених осіб ОВС були застосовані додаткові види покарання у вигляді позбавлення військового спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу, зокрема у 2014 році – стосовно 16 осіб, у 2015 році – 13 осіб, у 2016 році – 12. А також, з числа засуджених осіб ОВС у 2014 році позбавлено права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю 39 осіб, у 2015 році – 42 особи, у 2016 році – 32³.

За корупційні правопорушення правоохоронці несуть і дисциплінарну відповідальність. Так, лише в 2015 році за корупційні діяння понесли дисциплінарну відповідальність 645 міліціонерів (поліцейських) [2].

¹ Під системою МВС слід розуміти апарат МВС, Головний сервісний центр МВС та регіональні сервісні центри (далі – територіальні органи), заклади, установи і підприємства, що належать до сфери управління МВС, а також Головні управління Національної гвардії України та Національної поліції України, адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби України, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ.

² Поняття органи внутрішніх справ використовується у Звіті про стан корупції (форма № 1-КОР (місячна), затверджена наказом Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки, Міністерства доходів і зборів, Міністерства оборони, Державної судової адміністрації України від 22.04.2013 № 52/394/172/71/268/60 за погодженням з Держстатом України).

³ Звіт про стан корупції за 2014–2016 роки (форма № 1 КОР).

Безперечно, що зазначені вище питання не могли не звернути на себе увагу вчених і практиків. Зокрема, окреслену сферу досліджували такі вітчизняні вчені, як: С.М. Алфьоров, Є.А. Бовкун, О.Ю. Бусол, В.Д. Гвоздецький, А.В. Гайдук, З.С. Гладун, Є.В. Глушко, А.І. Дьомін, Д.Г. Заброда, З.Р. Кисіль, О.В. Клок, Ю.В. Коваленко, В.О. Криволапчук, В.О. Лисенко, В.І. Литвиненко, І.П. Лопушинський, В.В. Мастицький, М.І. Мельник, Є.В. Невмержицький, С.Г. Стеценко, О.В. Ткаченко, С.С. Рогульський, О.В. Терещук, М.І. Хавронюк, Н.В. Янюк, А.О. Яфонкін, І.І. Яцків та ін. З проблем запобігання та протидії корупції проведено десятки форумів, круглих столів, конференцій, семінарів, у тому числі за участю іноземних фахівців. Ці питання неодноразово розглядала Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України. Але роботи зазначених вище та інших науковців, висновки та рекомендації форумів, круглих столів, конференцій, семінарів тощо не повною мірою розкривають безпосередньо антикорупційну діяльність в системі МВС, тим більше в умовах її реформування.

Отже, сьогодні питання правового регулювання та організації протидії корупції в системі МВС ще недостатньо вивчені, й відповідно, єдиного погляду на його сутність та структуру не вироблено, що підтверджує актуальність цієї статті.

Законом України “Про запобігання корупції” визначені спеціально уповноважені суб’єкти у сфері протидії корупції, до яких належать органи прокуратури, Національної поліції, Національне антикорупційне бюро України, Національне агентство з питань запобігання корупції [3]. Проте, крім визначених законом спеціально-уповноважених суб’єктів, фактично всі органи державної влади та місцевого самоврядування в межах своєї компетенції повинні здійснювати заходи із запобігання і протидії корупції. З цією метою постановою Кабінету Міністрів України № 706 від 4 вересня 2013 року “Питання запобігання та виявлення корупції” визначено завдання керівникам міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, Голові Ради міністрів Автономної Республіки Крим, керівникам органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, головам обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій утворити (визначити) та забезпечити функціонування підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції в межах загальної чисельності працівників апаратів міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, апарату Ради міністрів Автономної Республіки Крим, апаратів органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим, апаратів обласних, Київської та Севастопольської міських, районних державних адміністрацій, а також забезпечити утворення (визначення) та функціонування підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції на підприємствах, в установах та організаціях, які належать до сфери управління міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів виконавчої влади Автономної Республіки Крим [4].

На виконання п. 3 цієї постанови в МВС та інших центральних органах виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через Міністра внутрішніх справ, створені відповідні підрозділи.

Так, в МВС створено та функціонує Управління запобігання корупції та проведення люстрації (далі – Управління), яке є структурним підрозділом Міністерства й у межах повноважень забезпечує реалізацію Міністерством внутрішніх справ заходів щодо запобігання і протидії корупції та здійснення завдань і функцій, передбачених Законом України “Про очищення влади”, здійснює контроль за їх реалізацією в апараті МВС, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС. У Національній поліції такі функції виконує Управління з питань запобігання корупції та проведення

люстрації; в Державній службі України з надзвичайних ситуацій – Відділ власної безпеки та протидії корупції; в Державній міграційній службі України – Відділ з питань запобігання та виявлення корупції; в Адміністрації Державної прикордонної служби України призначено уповноважену особу з питань запобігання та виявлення корупції; в Національній гвардії України уповноваженим підрозділом з питань запобігання та виявлення корупції Головного управління Національної гвардії України є служба з питань запобігання і виявлення корупції відділу адміністративно-аналітичної та правової роботи.

Слід зазначити, що повноваження підрозділів з питань запобігання та протидії корупції суттєво відрізняються від повноважень інших служб. Їх діяльність зосереджена виключно на боротьбі з корупцією. Вони також є підзвітними посадовій особі Секретаріату Кабінету Міністрів України, визначеній Міністром Кабінету Міністрів України

Організація роботи зазначених вище підрозділів системи МВС здійснюється відповідно до положень.

Так, згідно з Положенням про Управління запобігання корупції та проведення люстрації Міністерства внутрішніх справ України, затвердженим наказом МВС України від 22 грудня 2015 р. № 1613, основними завданнями Управління є:

- здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції, контроль за їх реалізацією в апараті МВС, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС;

- перевірки достовірності відомостей про застосування заборон, передбачених Законом України “Про очищення влади”, в діяльності апарату МВС, а також за дорученням Міністра внутрішніх справ проведення таких перевірок в Національній поліції, Головному органі військового управління Національної гвардії України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державній службі з надзвичайних ситуацій, Державній міграційній службі, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ;

- проведення спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад з підвищеним корупційним ризиком, порядок проведення яких визначено Законом України “Про запобігання корупції”, в апараті МВС та за дорученням Міністра внутрішніх справ проведення таких перевірок у ЦОВВ;

- контроль за організацією та здійсненням в апараті МВС заходів, спрямованих на забезпечення виконання вимог законів України “Про запобігання корупції”, “Про очищення влади”, а також за дорученням Міністра здійснення таких заходів у ЦОВВ;

- координація роботи територіальних органів, закладів, установ і підприємств, що належать до сфери управління МВС, щодо здійснення заходів, спрямованих на запобігання і протидію корупції.

Управління відповідно до покладених на нього завдань виконує такі функції:

- розробляє антикорупційну програму для апарату МВС та здійснює контроль за станом її виконання апаратом МВС та ЦОВВ, подає до Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) в терміни, визначені законодавством, інформацію про стан виконання цієї програми;

- виявляє ризики вчинення корупційних правопорушень у діяльності посадових і службових осіб апарату МВС та вносить керівництву пропозиції щодо їх усунення;

- контролює виконання актів законодавства з питань етичної поведінки серед співробітників апарату МВС;

– у порядку, визначеному Законом України “Про запобігання корупції”, здійснює моніторинг способу життя службових осіб апарату МВС, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище та які обіймають посади, пов’язані з високим рівнем корупційних ризиків, перелік яких затверджується Національним агентством;

– забезпечує у встановленому порядку обмін інформацією з ЦОВВ, іншими компетентними органами у сфері запобігання корупції;

– у межах компетенції у сфері запобігання корупції бере участь:

у здійсненні заходів з виявлення конфлікту інтересів в апараті МВС, сприяння його врегулюванню, інформування керівника відповідного підрозділу та Національного агентства про виявлення конфлікту інтересів та заходи, що були вжиті для його врегулювання, та за дорученням Міністра внутрішніх справ у проведенні таких заходів в ЦОВВ;

у проведенні спеціальних перевірок стосовно осіб, які претендують на зайняття посад, пов’язаних із високим рівнем корупційних ризиків в апараті МВС, перелік яких затверджується Національним агентством та порядок проведення яких визначено Законом України “Про запобігання корупції”, та за дорученням Міністра внутрішніх справ у проведенні таких заходів в ЦОВВ;

у проведенні антикорупційної експертизи проектів нормативно-правових актів, які готуються апаратом МВС та ЦОВВ;

– здійснює науково-дослідне забезпечення заходів щодо запобігання та виявлення корупції, а також у межах компетенції бере участь у міжнародному співробітництві в зазначеній сфері;

– здійснює організаційно-аналітичне, методичне та методологічне забезпечення виконання зазначених вище заходів.

Втручання в діяльність Управління як уповноваженого підрозділу з питань запобігання та виявлення корупції під час здійснення ним своїх повноважень, а також покладення на уповноважений підрозділ обов’язків, що не належать або виходять за межі його повноважень чи обмежують виконання покладених на нього завдань, забороняється [5].

Завдання та функції уповноважених підрозділів (осіб) з питань запобігання та виявлення корупції в ЦОВВ такі ж, як і в Управління МВС.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2016 року № 803-р “Деякі питання запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади” в рамках Урядово-громадської ініціативи “Разом проти корупції” затверджено заходи щодо запобігання корупції в міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади (далі – заходи).

У Міністерстві внутрішніх справ України відповідно до статті 19 Закону України “Про запобігання корупції”, статті 14 Закону України “Про центральні органи виконавчої влади”, пункту 12 Положення про Міністерство внутрішніх справ України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878, з метою виконання в межах повноважень у 2017 році Міністерством внутрішніх справ України заходів Державної програми щодо реалізації засад державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційної стратегії) на 2015–2017 роки наказом від 4 січня 2017 року № 1 створено Комісію з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України та затверджено Положення і її склад. До складу Комісії входять також представники Громадської ради при МВС, територіальних органів, закладів, установ, що належать до сфери управління МВС.

Комісією підготовлено проект антикорупційної програми МВС, яку схвалено наказом МВС України “Про затвердження Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2017 рік” від 28.02.2017 № 169. Метою Антикорупційної програми МВС є:

утворення ефективної системи запобігання і протидії корупції в апараті МВС, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС;

забезпечення створення та координація системи запобігання і протидії корупції в Головному управлінні Національної гвардії України, Національній поліції України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній міграційній службі України;

подальше впровадження механізмів прозорості, доброчесності, зниження корупційних ризиків у системі МВС та підвищення рівня довіри громадян до діяльності правоохоронних органів.

Проблему зниження рівня корупції в системі МВС відповідно до Антикорупційної програми МВС передбачається розв'язати шляхом об'єднання зусиль керівництва Міністерства внутрішніх справ України, Національної гвардії України, Національної поліції України, Адміністрації Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної міграційної служби України, а також керівників закладів, установ і підприємств, що належать до сфери управління МВС, та громадських організацій, спрямованих на продовження здійснення заходів у сфері антикорупційної політики, які розпочалися у 2016 році, за такими пріоритетними напрямками:

забезпечення системного підходу до запобігання і протидії корупції;

реалізація антикорупційної політики в кадровому менеджменті, формування негативного ставлення до корупції, навчання та заходи з поширення інформації щодо програм антикорупційного спрямування;

здійснення заходів щодо дотримання вимог фінансового контролю, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів;

запобігання корупції у сфері публічних закупівель, посилення ефективності управління фінансовими ресурсами, розвиток та підтримка системи внутрішнього аудиту;

удосконалення процесу надання адміністративних послуг;

створення умов для повідомлень про факти порушення вимог антикорупційного законодавства, надання допомоги особам, які повідомляють про порушення вимог антикорупційного законодавства;

забезпечення відкритості та прозорості, залучення громадськості до здійснення антикорупційних заходів, міжнародна діяльність.

Процедури з моніторингу, оцінки виконання та періодичного перегляду програм.

Моніторинг та координація виконання Антикорупційної програми МВС здійснюється комісією з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України.

Засідання комісії проводяться не рідше одного разу на квартал. Підготовка та організація засідання комісії покладається на Управління.

Рішення комісії, оформлене у вигляді протоколу, є підставою для здійснення в установленому порядку корегувальних дій щодо Антикорупційної програми МВС.

У період між засіданнями комісії безпосередня організація роботи з виконання Антикорупційної програми МВС, формування пропозицій у разі

необхідності в її корегуванні та поточний моніторинг здійснюється Управлінням, яке в разі необхідності інформує про хід виконання Антикорупційної програми МВС державного секретаря Міністерства.

Незалежний громадський контроль Антикорупційної програми МВС здійснюється громадськими організаціями через Громадську раду при МВС. До контролю можуть також залучатися міжнародні інституції.

Оцінка результатів здійснення заходів, передбачених Антикорупційною програмою МВС, проводиться щоквартально комісією під час розгляду узагальненої інформації, що подається до Національного агентства з питань запобігання корупції, про стан виконання Міністерством внутрішніх справ України Державної програми. Оцінка проводиться за критеріями, визначеними комісією [6].

Отже, оцінка корупційних ризиків у діяльності системи МВС, причин, що їх породжують та умов, що їм сприяють, та вжиття заходів щодо їх усунення повинна постійно здійснюватися як Управлінням та Комісією з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України, так і безпосередньо Управлінням запобігання корупції та проведення люстрації Міністерства внутрішніх справ України.

Так, проведений аналіз актів Кабінету Міністрів України, які регламентують діяльність МВС, та відомчих нормативно-правових актів МВС з метою виявлення в них можливих корупціогенних факторів виявив у чинних нормативно-правових документах низку недоліків: помилок та невідповідностей їх приписів положенням нормативно-правових актів, які мають вищу юридичну силу, що може вказувати на певну наявність корупційних ризиків. Зокрема, аналіз положень про уповноважені підрозділи з питань запобігання та виявлення корупції, а саме: Положення про Управління запобігання корупції та проведення люстрації Міністерства внутрішніх справ України; Положення про Управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації Національної поліції України; Положення про відділ власної безпеки та протидії корупції ДСНС України, Положення про апарат командувача Національної гвардії України (витяг), у якому уповноваженим підрозділом з питань запобігання та виявлення корупції Головного управління Національної гвардії України визначено Службу з питань запобігання і виявлення корупції відділу адміністративно-аналітичної та правової роботи, дає підстави зазначити, що практично в усіх цих документах є норми, які не повною мірою відповідають Типовому положенню про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2013 р. № 706 “Питання запобігання та виявлення корупції” (далі – Типове положення).

Так, прийнятою 16 листопада 2016 року постановою Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 4 вересня 2013 р. № 706 і від 24 червня 2016 р. № 394” у тексті Типового положення про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції слова “Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики” в усіх відмінках замінено словами “посадова особа Секретаріату Кабінету Міністрів України, визначена Міністром Кабінету Міністрів України” у відповідному відмінку.

Проте у положеннях про уповноважений підрозділ (особу) з питань запобігання та виявлення корупції як МВС, так і ЦОВВ такі зміни не відображені. Більше того, в положеннях про Управління запобігання корупції та проведення люстрації Міністерства внутрішніх справ України та про Управління з питань запобігання корупції та проведення люстрації Національної поліції України взагалі не вказано, що керівник Управління підзвітний і підконтрольний посадовій особі

Секретаріату Кабінету Міністрів України, визначеній Міністром Кабінету Міністрів України, як це передбачено постановою КМУ № 706 і, що керівник Управління “призначається на посаду та звільняється з посади керівником органу виконавчої влади за погодженням з посадовою особою Секретаріату Кабінету Міністрів України, визначеною Міністром Кабінету Міністрів України, якщо інше не встановлено законом” (п. 10 Типового положення).

Ці та інші недоліки, виявлені в результаті аналізу нормативно-правових актів, запропоновано усунути шляхом внесення змін до них, а в ряді випадків обґрунтовано скасування документів.

Отже, в умовах реформування системи МВС міністерство забезпечує в межах повноважень здійснення заходів щодо запобігання і протидії корупції, контролює їх реалізацію в центральному апараті, територіальних органах, закладах, установах і на підприємствах, що належать до сфери управління МВС України, Центральних органах виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, згідно з нормами антикорупційного законодавства. Визначення пріоритетів державної антикорупційної політики, імплементація базових антикорупційних актів слугують основою для успішної розбудови країни і становлення правової держави. МВС України доповнює коло виконавців Антикорупційної програми, якій надано статус державної. Але кроки, що здійснюються державою для європейської інтеграції, вимагають удосконалення системи управління органами та підрозділами МВС України. Поряд із чисельними законодавчими та організаційними змінами нагальною для реформованого МВС України залишається потреба в забезпеченні прозорості його діяльності, мінімізації корупційних ризиків, запровадженні більш ефективних антикорупційних процедур.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Україна на 131-му місці в рейтингу сприйняття корупції. URL:<http://www.epravda.com.ua/news/2017/01/25/618680/> (дата звернення 26.06.2017).
2. У 2015 році через корупційні дії звільнили 57 правоохоронців. URL:<http://www.tyzhden.ua/News/132984> (дата звернення 27.06.2017).
3. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII. Відомості Верховної Ради України. 2014. № 49. Ст. 2056.
4. Питання запобігання та виявлення корупції: постанова Кабінету Міністрів України від 04 вер. 2013 р. № 706. Офіційний вісник України. 2013. № 76. Ст. 2826.
5. Про затвердження Положення про Управління запобігання корупції та проведення люстрації Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 22 груд. 2015 р. № 1613. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MVS627.html (дата звернення 14.08.2017).
6. Про затвердження Антикорупційної програми Міністерства внутрішніх справ України на 2017 рік: наказ МВС України від 28 лют. 2017 р. №169. URL:https://www.cct.com.ua/2017/28.02.2017_169.htm (дата звернення 16.08.2017).

Отримано 04.09.2017